

USTAWA

z dnia 9 stycznia 1993 r.

o rzecznikach patentowych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady wykonywania zawodu rzecznika patentowego, prawa i obowiązki rzeczników patentowych, zasady i tryb nabywania uprawnień do wykonywania tego zawodu, a także zasady działania samorządu rzeczników patentowych.

Art. 2. 1. Wykonywanie zawodu rzecznika patentowego polega na świadczeniu pomocy w sprawach dotyczących własności przemysłowej.

2. Zawód rzecznika patentowego może być wykonywany w ramach stosunku pracy lub samodzielnie na własny rachunek.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) Urzędzie Patentowym — rozumie się przez to Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej,

2) sprawach własności przemysłowej — rozumie się przez to uzyskiwanie, zachowywanie i wykonywanie praw odnoszących się do przedmiotów działalności twórczej, przeznaczonych do przemysłowego wykorzystania, oraz do nazw i znaków służących do odróżniania towarów i usług w działalności przemysłowej i handlowej, a także zwalczanie nieuczciwej konkurencji,

3) samorządzie — rozumie się przez to samorząd rzeczników patentowych.

Rozdział 2

Uprawnienia do wykonywania zawodu rzecznika patentowego

Art. 4. 1. Zawód rzecznika patentowego może wykonywać osoba spełniająca wymagania określone ustawą.

2. Zawodu rzecznika patentowego nie mogą wykonywać pracownicy Urzędu Patentowego.

Art. 5. 1. Prawo do wykonywania zawodu i używania tytułu „rzecznik patentowy” nabywa się po złożeniu ślubowania, z chwilą wpisu na listę rzeczników patentowych.

2. Listę rzeczników patentowych prowadzi Urząd Patentowy.

3. Lista rzeczników patentowych jest jawna.

4. Wpisu na listę rzeczników patentowych dokonuje się na wniosek zainteresowanego.

5. Prezes Urzędu Patentowego określi sposób prowadzenia listy rzeczników patentowych.

Art. 6. Na listę rzeczników patentowych może być wpisany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i co najmniej od lat trzech ma stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych,
- 3) nie był karany za przestępstwo popełnione z winy umyślnej i dotychczasowym zachowaniem nie budzi zastrzeżeń co do możliwości prawidłowego wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 4) ukończył studia wyższe, a w szczególności techniczne lub prawnicze,
- 5) odbył szkolenie i praktykę w zakresie ochrony własności przemysłowej,
- 6) zdał egzamin kwalifikacyjny.

Art. 7. 1. Zakres szkolenia teoretycznego i praktycznego oraz formy i czas trwania praktyki, o których mowa w art. 6 pkt 5, określi Prezes Urzędu Patentowego po zasięgnięciu opinii samorządu.

2. Prezes Urzędu Patentowego może, w uzasadnionych wypadkach, w całości lub w części zwolnić kandydata na rzecznika patentowego od wymagań wymienionych w art. 6 pkt 5.

Art. 8. 1. Egzamin kwalifikacyjny na rzecznika patentowego przeprowadza Komisja Egzaminacyjna, powołana przez Prezesa Urzędu Patentowego.

2. Prezes Urzędu Patentowego w porozumieniu z samorządem określi przedmiot i tryb przeprowadzania egzaminu oraz wysokość opłaty za egzamin.

Art. 9. 1. Rota ślubowania składanego przez rzecznika patentowego ma następujące brzmienie: „Ślubuję uroczyście wykonywać zawód rzecznika patentowego sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, zachowywać tajemnicę zawodową, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki zawodowej”.

2. Ślubowanie odbiera Prezes Urzędu Patentowego w obecności przedstawiciela samorządu.

Art. 10. 1. Urząd Patentowy wydaje rzecznikowi patentowemu wpisanemu na listę rzeczników patentowych legitymację, która potwierdza prawo do wykonywania zawodu oraz do używania tytułu rzecznika patentowego.

2. Prezes Urzędu Patentowego określi wzór legitymacji rzecznika patentowego.

Art. 11. 1. Skreślenie z listy rzeczników patentowych następuje w wypadku:

- 1) oświadczenia zainteresowanego o zrzeczeniu się prawa do wykonywania zawodu,
- 2) utraty obywatelstwa polskiego,
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej lub orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądowym utraty lub ograniczenia zdolności do czynności prawnych, utraty praw publicznych albo zakazu wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 4) śmierci rzecznika patentowego.

2. W wypadku skreślenia z listy rzeczników patentowych ponowny wpis na tę listę następuje po ustaniu przyczyny skreślenia, na podstawie wniosku zainteresowanego, z uwzględnieniem postanowień wymienionych w art. 6 i art. 7, po zasięgnięciu opinii samorządu.

Art. 12. 1. Decyzję o wpisie lub odmowie wpisu na listę rzeczników patentowych i o skreśleniu z tej listy wydaje Prezes Urzędu Patentowego.

2. O wpisie na listę rzeczników patentowych i skreśleniu z tej listy ogłasza się w organie Urzędu Patentowego „Wiadomości Urzędu Patentowego”.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki rzecznika patentowego

Art. 13. 1. Do zadań rzecznika patentowego należy świadczenie pomocy w sprawach własności przemysłowej, a w szczególności:

- 1) opracowywanie zgłoszeń przedmiotów podlegających ochronie i dokonywanie tych zgłoszeń oraz udział w postępowaniu zgłoszeniowym, spornym i odwoławczym,
- 2) dokonywanie czynności związanych z zachowaniem praw wyłącznych i przeciwdziałanie ich naruszeniu,
- 3) opracowywanie umów z zakresu ochrony własności przemysłowej, a także udział w rokowaniach z kontrahentami krajowymi i zagranicznymi oraz współpraca przy realizacji tych umów.

2. Prezes Urzędu Patentowego, w porozumieniu z samorządem, określi szczegółowe zasady przechowywania przez rzecznika patentowego akt sprawy.

Art. 14. 1. Rzecznik patentowy występuje w charakterze pełnomocnika, z prawem udzielania dalszych pełnomocnictw innym rzecznikom, w postępowaniu przed Urzędem Patentowym, Komisją Odwoławczą przy Urzędzie Patentowym, sądami powszechnymi i przed innymi organami orzekającymi w sprawach ochrony własności przemysłowej.

2. Rzecznik patentowy, który wypowiedział pełnomocnictwo, jest obowiązany pełnić swoje obowiązki jeszcze przez dwa miesiące, jeżeli nie nastąpiło wcześniejsze objęcie sprawy przez innego rzecznika patentowego lub zwolnienie przez osobę, która udzieliła pełnomocnictwa.

3. W razie zawieszenia rzecznika patentowego w wykonywaniu czynności zawodowych lub skreślenia z listy rzeczników patentowych, samorząd rzeczników patentowych ustanawia zastępcę tymczasowego. Samorząd może również ustanowić tymczasowego zastępcę rzecznika patentowego, który czasowo nie może wykonywać zawodu, a nie ustanowił zastępcy.

Art. 15. 1. Rzecznik patentowy przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z ochrony prawnej przysługującej adwokatowi oraz z wolności słowa i pisma, w granicach określonych przepisami prawa o adwokaturze.

2. Rzecznik patentowy nie może być związany poleceniem służbowym co do treści wydawanej opinii lub porady.

3. Rzecznik patentowy jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje, które uzyskał w związku z wykonywaniem czynności zawodowych.

Art. 16. Rzecznik patentowy nie może przyjąć zastępstwa lub udzielić pomocy, jeżeli zastępował stronę przeciwną lub udzielił jej pomocy w tej samej bądź związanej z nią sprawie; nie może również przyjąć zastępstwa lub udzielić pomocy w sprawie, w której brał lub bierze udział z upoważnienia organów administracji rządowej lub samorządowej.

Rozdział 4

Samorząd rzeczników patentowych

Art. 17. 1. Tworzy się Polską Izbę Rzeczników Patentowych, zwaną dalej „samorządem”.

2. Przynależność do samorządu jest obowiązkowa i powstaje z chwilą wpisu na listę rzeczników patentowych.

3. Polska Izba Rzeczników Patentowych posiada osobowość prawną.

Art. 18. Do zadań samorządu należy reprezentowanie rzeczników patentowych oraz ochrona ich interesów zawodowych polegająca w szczególności na:

- 1) podejmowaniu działań w celu zapewnienia warunków należytego wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 2) współdziałaniu w kształtowaniu i stosowaniu prawa w zakresie ochrony własności przemysłowej, a także w zakresie organizacji i wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 3) współdziałaniu z Urzędem Patentowym przy prowadzeniu szkolenia w zakresie ochrony własności przemysłowej,
- 4) doskonaleniu zawodowym rzeczników patentowych,
- 5) czuwaniu nad należytym wykonywaniem zawodu przez rzeczników patentowych,
- 6) prowadzeniu badań mających na celu doskonalenie organizacji i wykonywania zawodu rzecznika patentowego.

Art. 19. 1. Organami samorządu są: Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, Krajowa Rada Rzeczników Pa-

tentowych, Komisja Rewizyjna, Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna, Komisja Dyscyplinarna i Rzecznik Dyscyplinarny.

2. Kadencja organów samorządu trwa cztery lata.

Art. 20. Strukturę organizacyjną samorządu oraz szczegółowy tryb powoływania jego organów określa statut uchwalany przez Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych.

Art. 21. Do zakresu działania Krajowego Zjazdu Rzeczników Patentowych, stanowiącego najwyższą władzę samorządu, należy w szczególności:

- 1) uchwalanie statutu,
- 2) uchwalanie wytycznych działania samorządu, zasad etyki zawodowej oraz podejmowanie innych uchwał, które Zjazd uzna za celowe,
- 3) ustalanie sposobu przeprowadzania wyborów do organów samorządu, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania i uzupełniania składu, a także podejmowanie uchwał przez organy samorządu,
- 4) uchwalanie regulaminów działania organów samorządu,
- 5) ustalanie zasad gospodarki finansowej samorządu i określanie wysokości składki członkowskiej,
- 6) wybór Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, który jest jednocześnie przewodniczącym Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, oraz przewodniczących Komisji Rewizyjnej, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, Komisji Dyscyplinarnej i Rzecznika Dyscyplinarnego,
- 7) wybór członków Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Komisji Rewizyjnej, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej i Komisji Dyscyplinarnej,
- 8) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Komisji Rewizyjnej, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, Komisji Dyscyplinarnej i Rzecznika Dyscyplinarnego.

Art. 22. Do zakresu działania Krajowej Rady Rzeczników Patentowych należy:

- 1) reprezentowanie samorządu,
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych oraz przedstawianie wniosków dotyczących unormowań prawnych w zakresie ochrony własności przemysłowej i rzeczników patentowych,
- 3) uchwalanie budżetu Krajowej Rady, zatwierdzanie sprawozdań z jego wykonania oraz rozpatrywanie wniosków Komisji Rewizyjnej,
- 4) organizowanie szkolenia kandydatów na rzeczników patentowych i doskonalenia zawodowego rzeczników patentowych,
- 5) prowadzenie gospodarki finansowej samorządu,
- 6) uchwalanie wytycznych w sprawie wysokości opłat za czynności rzeczników patentowych,
- 7) realizacja innych zadań samorządu nie zastrzeżonych dla pozostałych organów samorządu.

Art. 23. Komisja Rewizyjna sprawuje kontrolę działalności organizacyjnej i finansowej Krajowej Rady Rzeczników Patentowych.

Art. 24. 1. Komisja Dyscyplinarna rozpatruje sprawy dyscyplinarne rzeczników patentowych, wniesione przez Rzecznika Dyscyplinarnego, i zażalenia na postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego.

2. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna rozpatruje odwołania od orzeczeń Komisji Dyscyplinarnej.

3. Rzecznik Dyscyplinarny przyjmuje lub składa wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz prowadzi postępowanie wyjaśniające.

Art. 25. Działalność samorządu jest finansowana:

- 1) ze składek rzeczników patentowych,
- 2) z prowadzonej działalności gospodarczej, z wyłączeniem spraw, o których mowa w art. 13 ust. 1,
- 3) z dochodów z innych źródeł, w tym z darowizn i spadków.

Art. 26. 1. Rzecznik Praw Obywatelskich, Prokurator Generalny i Prezes Urzędu Patentowego mogą zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwałę samorządu z powodu niezgodności z prawem. Sąd Najwyższy oddala skargę bądź uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania samorządowi, który jest związany orzeczeniem Sądu Najwyższego.

2. Prezes Urzędu Patentowego może wystąpić do Krajowego Zjazdu Rzeczników Patentowych lub Krajowej Rady Rzeczników Patentowych z wnioskiem o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości samorządu. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych powinna rozpatrzyć ten wniosek w terminie miesiąca.

3. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych przedstawia corocznie Prezesowi Urzędu Patentowego informację o działalności samorządu.

Rozdział 5

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 27. 1. Rzecznik patentowy podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyny sprzeczne ze ślubowaniem, zwłaszcza za zawinione, nienależyte wykonywanie czynności zawodowych.

2. Od odpowiedzialności dyscyplinarnej są wyłączone czyny naruszające przepisy dotyczące porządku i dyscypliny pracy, określone w Kodeksie pracy.

Art. 28. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana z ostrzeżeniem,
- 3) zawieszenie prawa do wykonywania zawodu rzecznika patentowego na okres do 5 lat.

2. Kara ulega zatarciu z upływem 3 lat od daty jej wykonania.

3. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych obwinionego.

Art. 29. 1. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub odrębnego postępowania dyscyplinarnego wynikającego z przepisów szczególnych, którym podlega obwiniony. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszono do czasu zakończenia postępowania karnego.

2. W razie wszczęcia przeciwko rzecznikowi patentowemu postępowania karnego, Komisja Dyscyplinarna może zawiesić prawo wykonywania zawodu na okres do zakończenia toczącego się postępowania. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu może nastąpić również w przypadku uporczywego uchylania się obwinionego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

3. Na postanowienie w sprawach, o których mowa w ust. 2, przysługuje zażalenie do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia na piśmie.

Art. 30. 1. Postępowanie dyscyplinarne przed Komisją Dyscyplinarną wszczyna się na wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego.

2. Rzecznik Dyscyplinarny podejmuje postępowanie wyjaśniające z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych albo Prezesa Urzędu Patentowego.

3. Termin przedawnienia karalności przewinienia upływa po sześciu miesiącach od powzięcia wiadomości przez Rzecznika Dyscyplinarnego o popełnieniu przewinienia lub po roku od jego popełnienia.

4. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie karnej.

5. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każda czynność Rzecznika Dyscyplinarnego.

6. Rzecznik Dyscyplinarny nie wszczyna postępowania, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) czynu nie popełniono albo czyn nie zawiera znamion przewinienia,
- 2) obwiniony zmarł,
- 3) nastąpiło przedawnienie,
- 4) czyn nie stanowi przewinienia z powodu jego znikomego społecznego niebezpieczeństwa.

Art. 31. Komisja Dyscyplinarna i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna podejmują rozstrzygnięcia na posiedzeniach.

Art. 32. 1. Członkowie komisji dyscyplinarnych są w zakresie orzekania niezawisli i podlegają tylko ustawom.

2. Komisja Dyscyplinarna orzeka w składzie 3-osobowym, a Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna 5-osobowym.

3. Komisja Dyscyplinarna w toku postępowania przeprowadza rozprawę z udziałem obwinionego, a gdy uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną, zamyka rozprawę.

4. Komisja Dyscyplinarna może odstąpić od wymierzenia kary dyscyplinarnej, jeżeli przewinienie jest mniejszej wagi.

5. Od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, w terminie miesiąca od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie.

Art. 33. W postępowaniu dyscyplinarnym obwiniony ma prawo korzystać z wybranego przez siebie obrońcy.

Art. 34. Do spraw nie uregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 35. 1. Rzecznicy patentowi wpisani do dnia wejścia w życie ustawy na listę rzeczników patentowych stają się rzecznikami patentowymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Rzecznicy, o których mowa w ust. 1, zobowiązani są w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do złożenia w Urzędzie Patentowym oświadczenia o wykonywaniu zawodu.

Art. 36. Osoby, które do dnia wejścia w życie ustawy nabyły uprawnienia do wpisu na listę rzeczników paten-

towych na podstawie dotychczasowych przepisów, mogą ubiegać się, w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy, o wpis na listę rzeczników patentowych.

Art. 37. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy odbywają szkolenie na rzeczników patentowych i ukończą je w przewidzianym terminie, mogą przystąpić do egzaminu na dotychczasowych zasadach i ubiegać się o wpis na listę rzeczników patentowych.

Art. 38. 1. Prezes Urzędu Patentowego zwoła pierwszy Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych w terminie sześciu miesięcy, licząc od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Prawo udziału w pierwszym Krajowym Zjeździe Rzeczników Patentowych mają wszyscy rzecznicy patentowi wpisani na listę rzeczników patentowych.

Art. 39. W ustawie z dnia 31 stycznia 1985 r. o znakach towarowych (Dz. U. Nr 5, poz. 17 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) w art. 51 wyrazy „jednostek upoważnionych przez Ministra Handlu Zagranicznego” zastępuje się wyrazami „rzecznika patentowego mającego stałe miejsce zamieszkania w Polsce”.

Art. 40. Traci moc ustawa z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 14, poz. 86).

Art. 41. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*